

## บทที่ 3

### ระเบียบวิธีการศึกษา

#### 3.1 วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องบทบาทผู้นำหญิงชายในงานสวัสดิการแรงงาน เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาจากหนังสือ วารสาร บทความ การพรรณนาและวิเคราะห์จากเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งจากผู้นำแรงงานเขียนเองและจากมุมมองของผู้อื่น

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) โดยการนำความรู้ทางทฤษฎี และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบความคิด และกำหนดแบบการวิจัย ตลอดจนแนวทางตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ที่ต้องการแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือก

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในเชิงพิจารณาและประมวลแนวคิด
4. สรุปผลการศึกษา

#### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำแรงงานหญิง 5 คน และผู้นำแรงงานชาย 5 คน โดยคัดเลือกผู้นำแรงงานหญิงที่ได้รับรางวัลผู้หญิงเก่ง สาขาแรงงาน ซึ่งทางสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนาร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน ได้ทำการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณ แก่ผู้หญิงที่มีความสามารถในสาขาแรงงาน ซึ่งใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีตำแหน่งหรือมีบทบาทเป็นผู้นำในองค์กรผู้ใช้แรงงาน 2) เป็นผู้ที่มีบทบาทในการพิทักษ์ปกป้องสิทธิ สวัสดิการ และผลประโยชน์ของผู้ใช้แรงงาน 3) เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ใช้แรงงานได้มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสภาพการทำงานของผู้ใช้แรงงาน

การศึกษาคั้งนี้ได้คัดเลือกผู้หญิงเก่งสาขาแรงงานที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2542 จำนวน 7 คน แต่เนื่องจากผู้ได้รับรางวัล 2 ราย ได้ย้ายที่อยู่อาศัยและมิได้ทำงานในฐานะผู้นำแรงงาน จึงใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive) ผู้นำแรงงานหญิงมา 5 คน ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ในส่วนของผู้นำแรงงานชายยังไม่เคยมีสถาบันใดจ้ดรางวัลให้ดังนั้นจึงใช้การคัดเลือกจากผู้นำแรงงานชายที่เคยดำรงตำแหน่งและดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์กรลูกจ้าง จำนวน 10 คน

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยคัดเลือกผู้นำแรงงานชายมาจำนวน 5 คน เพื่อให้เท่ากับผู้นำแรงงานหญิงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

### 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาถึงบทบาทของผู้นำแรงงานหญิงชาย ตลอดจนภูมิหลังของผู้นำแรงงานหญิงชายและภูมิหลังทางครอบครัว ศึกษาถึงแนวคิดและวิธีการดำเนินชีวิตอย่างละเอียดลึกซึ้งประกอบกันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ออกสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นของราชการและเอกชนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการศึกษาวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาได้จัดเครื่องมือในการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรในการวิจัยดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ( Interview Form ) ใ้เก็บข้อมูลจากตัวผู้นำแรงงานหญิงชาย โดยการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก สัมภาษณ์เฉพาะบุคคล เพื่อสอบถามความคิดและวิถีปฏิบัติเกี่ยวกับภูมิหลังส่วนบุคคลและครอบครัว อาทิ การศึกษา การขัดเกลาทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม กระบวนการเรียนรู้ การปฏิสังสรรค์ทางสังคม มุมเหตุจูงใจในการทำงานองค์กรแรงงาน ศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้นำแรงงานหญิงชาย แนวความคิดในการจัดสวัสดิการแรงงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการเป็นผู้นำแรงงาน
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งพิมพ์และเอกสาร ทั้งของทางราชการและเอกชน เพื่อใช้ในการประกอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

### 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการสัมภาษณ์และสนทนาเพื่อหารายละเอียดของประเด็นต่างๆ โดยการสร้างบรรยากาศของการสัมภาษณ์ให้มีลักษณะเป็นกันเองและเป็นธรรมชาติ ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและให้แนวคิดต่างๆ ซึ่งจะเป็นการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการพูดคุยหรือสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) นับว่าเป็นบรรยากาศของการสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างคนละ 2 ครั้ง หลังจากนั้นทิ้งระยะเวลาอีกประมาณ 2 เดือน จึงได้โทรศัพท์สอบถามประเด็นสำคัญๆ เพื่อเน้นย้ำความเที่ยงตรงของข้อมูล

### 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการพิจารณาแนวคิด โดยการนำข้อมูลที่ได้หลายๆ กรณีมาเปรียบเทียบกับทฤษฎีที่ใช้ และสรุปแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้ให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

### 3.6 การนำเสนอรายงาน

รายงานวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา ( Descriptive ) โดยแบ่งรายงานออกเป็น 5 บท กล่าวคือ บทที่ 1 เป็นบทนำกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา สมมติฐานของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บทที่ 2 เสนอแนวคิดทฤษฎีในการวิจัยและสรุปผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา บทที่ 4 ผลการศึกษา บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

### 3.7 ระยะเวลาในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้เวลาในการศึกษาดังแต่เริ่มค้นคว้าหาข้อมูล การเก็บข้อมูล การเขียนรายงาน การนำเสนอรายงานและปรับปรุงแก้ไข เป็นเวลา 1 ปี 4 เดือน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- |   |                              |
|---|------------------------------|
| 1. การศึกษาเอกสารต่างๆ เพื่อจัดทำเค้าโครง | เดือน กันยายน - ธันวาคม 2541 |
| 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล                    | เดือน มกราคม - กันยายน 2542  |
| 3. การวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน       | เดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2542  |